

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 rt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szerda, június 8.

A konkolyhintók munkája

vagy
a kecskeméti „Emlékirat.”

Kolozsvár, június 7.

A politikai szélcsend, vagy jobban mondva az országgyűlés szünetelése alkalmat ad a vidéki politikusoknak, hogy elbírálják azt, mit tettek vagy mit nem tettek a politikai pártok?

A kecskeméti függetlenségi párt ugyancsak nem maradt hátra a kritizálásban, sőt egyenesen ultimátumot küldött a központi vezetőségnek, hogy ha már nem vitta ki az ország függetlenségét az obstrukció alatt, hát akkor legalább csatlakozzék az Ugron-féle Szederkényi-párt-hoz, mely tudvalevőleg csak akkor kezdte meg az obstrukciót, amikor a Kossuth-párt Széll Kálmán megbuktatásával a küzdelmet egyelőre félben hagyta.

Igen, a Szederkényi-féle töredék, a maga tizenegy tagjával, az obstrukcióval szemben mindaddig tartzkodó álláspontot foglalt el, míg Széll Kálmán volt a kormányelnök, csak mikor Széll Kálmán tényleg megbukott, s Apponyi sem menthette meg, csak akkor csatlakozott az obstrukcióhoz és heccelte a Kossuth-párt haragvagyó tagjait a Tisza-Hédeváry és újra Tisza elleni támadásra.

Miért volt nekik olyan kedves Széll Kálmán? Azt legfőképpen bücsűsége, Bartha Miklós tudná megmondani. Bizonyára nem tiszta szabadelvű politikájáért, hanem sikerteljes paktumaival, melyekkel átitotta az országot s össze tudta tartani a klerikális Apponyi-Ugron-féle párttöredéket és Zichy néppártját, melyek négy és fél évig biztosították számára a miniszterelnöki hatalmat.

Hogy igazat mondunk, bizonyítja az a tény, hogy a katonai létszámemelés Széll Kálmán akarta megszavaztatni a parlamenttel, mely céljának kereszttől vitelére a fent tisztelt kompániát előzetesen meg is nyerte, s a kik szívesen meg is szavazták volna neki azt, pedig ez volt az obstrukció kezdetének a csirája; — a civillista emelését is szó nélkül szavazták volna meg neki, ha nincs obstrukció s a Kossuth-párt is megszavazta volna a költségvetést. — A vámközösség megkötésére is előterjesztette a Rörberrel kiesztelt paktumot december 31-én

éjjel 12 órakor, melynek értelmében a magyar birkák vándorát ugyan szolidan fölemelte, de az önálló vámterületet, mely sorompót állított volna a magyar ipar védelmére, azt birkamódra kiszolgáltatva az osztráknak.

Nó és ez Széll Kálmántól mind jó és üdvös lett volna az országnak Apponyi-Bartha, Zichyék szerint, ha a Kossuth-párt kitartó küzdelme el nem söpörte volna a miniszterelnöki székből.

Most azonban, mert ezt a paktum-hózt, ezt a kacér klerikális garde-dame-ot megbuktatta a Kossuth-párt, de ennek rekompensációjaként egy csapásra nem tudta kivívni az önálló magyar hadsereget — hát mindenre kész csatlósáival nap-nap után szétkürtölteti az egész országban, hogy legnagyobb ellenzéki pártja tehetetlen, sőt eladja az ország függetlenségét egyszer Hédevárynak máskor pedig Tisza Pistának.

A szomorú a dologban az, hogy ez arcipirító hazugságoknak nem csak egyesek, hanem függetlenségi pártkörök is felülnek.

Igy ült fel valószínűleg a kecskeméti függetlenségi pártkör is, mely elvakultságában a pártvezér betegségekben a vezetésnél puháságot, a pártban klikkek szaporodását, ideál nélküli versengést, egymásra lövöldöző katonákat lát, és oly tünetet is, mely a valódi felekezeti és politikai beigyezkedik olvasztani a politikába s mind-ezeknek orvosságát abban látja, ha a két függetlenségi tábor egy seleggő egységet.

Szegény kecskeméti függetlenségi párt, melynek ilyen vakágban szenvedő vezérémberei vannak! A kik a demokratikus és szabadelvű irányért rajongnak s a tetőtől talpig reakcionárius és klerikális szemlésmű Ugron-Bartha-féle párttöredékkel akarja egyesíteni a mindenkort tiszta demokratikus és tiszta szabadelvű Kossuth-pártot?

Azzal az Ugron-Bartha párttal, melynek vezetői személyes okokból sohasem férték össze az anyapárttal, nem Kossuth Lajos fiával sem, a ki pedig egész tudását, hazaszeretettét, lelkesedését öntötte a párt tagjaiba; a ki betegesen is kész örömmel, fáradságot nem ismerő kitartással ment az ország egyik szélétől a másikig egy-egy függetlenségi jelölt megválasztásának érdekében, hol és mindenütt, a hol

csak megfordult, buzditott, lelkesített s a haza függetlenségének, önállóságának zászlója alá híveket toborzott.

Csupán az erdélyi részeken nyolc függetlenségi képviselő köszönhette megválasztását Kossuth Ferencnek, a függetlenségi párt fáradszomjas, önző vezérének; de köszönheti legnagyobb részét a nyolcvan nagyrésze, mert Kossuth Lajos óta a függetlenségi eszmét nagyobb lelkesedéssel és önzetlenebbül e hazában Kossuth Ferencnél soha senkinek sem szolgált.

Magyar virtus: megrágalmazni ország-világ előtt az igazi, önzetlen hazafiakat.

Kossuth fiát is megrágalmazták, alighogy betette a lábát a hazszen földjére, melyért apjával egyenőves számkivetést szenvedett.

Elnevezették talliánnak, a ki egyébként sem ért a citrom-sósáznál, holott a mérnöki tudományok elismert zsenije volt a külföldön, de itthon az irigység és sértett hiúság vakága nem engedte meglátni az érdemet; de nem látták meg benne a nagy nemzetgazdász és az előkelő liberális politikust sem.

Már az egyházpolitikai tárgyalások idején is meggyanusították a klerikálisok és reakcionáriusok fekete lovagjai s most az obstrukció idején Széll Kálmán hajcsárjai, féktelen dühökben, a beteg pártvezért sem kimélve, ötlet tettek felelősségét átkos kiigyezkedik minden bűneiért. Ócsárolták önzetlenségét, kiszebbítették tehetségét, sőt a megalkuvás vádjával, vagyis saját bűneikkel sem átalították befeketíteni, akárcsak egy közönséges hazaárulót.

És ezeknek az embereknek sikerült elhinteni a konkolyt a függetlenségi párt és vezére iránt, már pedig a konkoly dudva-módra nő, ha tiszta buza közé kap. A kecskeméti függetlenségi párt tiszta buzájába is belekapott. Jó lesz azt hamarosan kirtani, míg az átkos szeles idő tovább nem hordja a gördülékeny fekete magot.

A vezérmunkás — igaz — beteg; de munkás társai, a nyolcvan tagból álló függetlenségi párt többi tagjai lassan munka után. Irtsuk ki a gyomot, míg a gazda, e sokat sanyargatott magyar haza kárát nem vallja.

Kuruc.

A tengerészeti költségvetés.

A delegációban.

— Express tudósítás. —

Budapest, június 7.

A magyar delegáció ma délelőtt tíz órakor tartotta Széll Kálmán elnökelete alatt, ötödik teljes ülését. A magyar kormány Tisza miniszterelnök és Nyíri honvédelmi miniszter képviselték, a közös miniszterek közül Pitreich lovag és Burrián, valamint Spaun admirális voltak jelen.

Először a múlt tölés jegyzőkönyvét hitelesítették, majd bejelentette az elnök, hogy gróf Szapáry Gyula elnökelete alatt megalakult a hetes egyeztető albizottság, a mely München Aurlét választotta meg előadójává. Majd végleg megállapították a hadügyi költségvetést.

A tengerészeti budget.

Gróf Teleki Sándor előadó azt bizonyítja, hogy az újabb terhekre feltétlenül szükség van.

Okolicsányi László delegátus szerint a monarchiának nagyon kevés érdeke van a tengeren és így aránytalanul tartja az óriási költségvetést. A tengerészeti ügyek vezetője azt mondta, hogy a nagy hadihajók építése már elkészült és most torpedókat építtet. A most folyó orosz-japán háború is mutatja Spaun urnak, milyen nagy szükség van a torpedókra. De ez az irányzat nem igényelhet olyan nagy költségeket, mint a csatahajó építése és ép ezért indokolatlan a most kért 70 millió hitel. Részletesen bírálja a költségvetést, majd kijelenti, hogy miután Ausztria a magyar érdekekkel nem törődik, a költségvetést el nem fogadják.

Bolgár Ferenc polemizál Okolicsányival. Tévedés azt állítani, hogy tengerészetünk kizárólag a dalmát tengerpart védelmére szorítkozik. Van sokkal fontosabb hivatása is a haditengerészetnek, mint a monarchia vizitáinak megőrzése és a többi part védelme. Védelmébe veszi a tengerészi vezetését a költségvetés indokolása miatt. Részletesen indokolja az tételek szükségességét és bár elismeri, hogy a költségvetés nagy, de az elengedhetlen.

Elnök a vitát bezárja, miután általánosságban elfogadják a költségvetést.

Sényi Péter sorhajóhadnagy a tengerészet vezetését nyíltan kijelenti, hogy a központi kikötők támadás ellen való biztosítása érdekében szükségeltetett a torpedó-flottilla kiegészítése. Az emelkedések okai azokban a körülményekben keresendők, hogy szükséges volt a tengerészeti fejlesztése. Azonkívül a szertári munkások fizetése is emelkedő. Szükséges továbbá az elavult hajók kicserélése. A tengerészeti akadémiába 4 magyar fiú jelentkezett, ezek felvételt kaptak.

Tisza István gróf miniszterelnök: A hadsereg fejlesztéséből körülbelül 200 millió már be van véve a költségvetésbe. Hozzászámítandó a tüzérségi reform 200 millió költsége is. Az e kiadások törlesztési részlete 27 millió évenként, ebből legalább ugyanannyi összeget eliminálhatunk a hadügyi költségvetésből. Kijelenti továbbá, hogy elő

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyező centiméterenként 8 fillér.

(parancs és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyilttér megállapodás szerint.

Nem lesz vámháboru.

— Budapesti munkatársunktól. —

A félhivatalos apparátus csak egy ontja az ijesztő jelentéseket. Nagyon rossz szul meg odakint, Berlinben a dolgunk. A kereskedelmi szerződés előkészítésére kiküldött delegátusok folyton akadályokra bukkannak s ha Németország megmarad eddigi álláspontján, akkor lehetetlen lesz megállapodásra jutni. Szerződés nélkül maradunk s beüt a vámháboru. Hogy pedig ez mit jelent, azt is sietnek megmagyarázni az avatatlanoknak: gazdasági érdekeink teljes kiszolgáltatását a könyörtelen idegennak.

A perspektíva ezek szerint eléggé vigasztalan. De azért nem kell okvetlenül halálos rémületbe esni. Mert annyi valószínű, hogy a németek csakugyan nem nyújtják át ezüst tálcán a földjék termését, a gyárak munkáját, gulyák szaporodását az erősebb Tisza Istvánnak: itt vagyunk uram, tégy velünk amit akarsz, pusztíts el, egyél meg, dugj zsebre ugy, ahogy látsz minket. Sőt hihetőnek találjuk, hogy az a konok népség, amelynél még a kéteses ügyek is nagy beszéd nélkül, akár nálunk a kisvárdi rabbi, hasznát akar huzni kereskedelmi viszonyunk szabályozásából s üzletnek tekintik a szerződés megkötését, a minél alaposan ki akérja használni azt a kedvező konstellációt, amely velünk szemben van. És a mit ki tud zsarolni belőlünk, azt semmiesetre sem fogjuk nekünk ajándékozni. Azonban, ebből semmiesetre sem az következik, hogy vámháboru lesz. Hanem annyit láthatunk már most, különös profétai tehetség nélkül is bizonyosnak, hogy átkozottul rossz kereskedelmi szerződést fognak Magyarországnak Ausztria törvénytelenül kiküldött képviselői Berlinben előkészíteni.

Ez a nagy vészharangozás a Tiszakormány taktikai fogása. Gondolkodni csak azokra a javszókésekre, amelyekkel a közös budget megvitására összeült közös miniszteri konferenciák kísérte a kormány sajtója. Nem bírnak meggyezni, katonák rettenetes összegeket kívánnak, a magyar kormány sem tágt s már az a precedens nélkül való, alkotmányjogi katasztrófa áll be, hogy a közös költségvetés kérdésében a korona dönt. Ugy, hogy a közügyaink integritása felett aggodó lelkek valóságos megkönnyebbüléssel vették tudomásul a hírt, hogy ha áldozatok árán is, sikerült megvédelmeznünk az alkotmányt, a közös miniszterek meggyeztek. A história 400 millióba kerül az országnak, amely még csak nem is haragudott nagyon. Hiszen legalább az alkotmány sértetlen maradt! Aztán ott van a horvát pénzügyi egyezmény megkötése körül való komédia. A regniklári bizottság már az isten tudja hányadszortól össze s hányadszor ment szét eredmény nélkül. A horvátok sokat kérnek s a magyar bizottság — pedig egyetlen ellenzéki ember sincs benne most — kuruc

TÁRCA.

Felhő!

Pár szó, de bántó keserű az éle
Arnyat vetett szerelmünk két egére
Csak győne árny, gyorsan eluahanó
Mégis — ki tudja nem-e vésztozó.
Csöpp felhőből támad a fergeleg,
S fájó gyánú kinnözsa lelketem:
Hátba az árny első intőjelünk,
Hogy válni bár nehéz, jobb lesz nekünk.

Emberföltöti a te szenvedélyed
Én is szilaj érzés tűzétől égek.
Ám boldogság tartós csak úgy lehet,
Ha vágyánál erősebb a szeretet.
Szeret, mely megért és megbocsát
Elnézve minden bántalmat, hibát
Mi semmiségen is perlekedünk...
Oh válni bár nehéz, jobb lesz nekünk!

Balsejelem talán, hogy félve félek
Eltűnik együtt: két elhibázott élet
Hiába van szíved nagy szenvedélye,
Kis vihar is elég, hogy összetépje
Rim gyánán nem marad belőle más
Mint mardosó vád... kiábrándulás...
Akkor késő — most még tán feledünk,
Oh válni bár nehéz, jobb lesz nekünk.

Kordina Lilly.

Csak fiirt.

Irtá: Ellu Ameen.

Vakító fényt szórt a száz meg száz villanylámpa a remekül berendezett lakásban, melyben a grófi pár ma este bált ad. Fényes egyenruhák, elegáns toilették, vakító ékszerek és érdemrengés, exotikus növények, remek virágdisz, mindaz, a mit fényűzés, izlés és gazdagság kieszelhet, egyestlve volt itt ebben a tündérvilágban.

Legalább így érzi ezt a tizenhét éves Sigrid Lejonhjelmet, ki a gyugodalmas vidéki szülőházból egyszerre Stockholm legfényesebb társaságába csöppent. És az ő belépése a nagyvilágba, hova egyik nagynénje vezette be, a kinek a telet fogja töltetni. Szíve hevesen ver, nagy gyermekszemei ámulva jártatja körül s a szivaj ugy körül fogja, mint a tenger mormolása. Nem is tudja, hogy mit felel, mikor kérdezik. Egyik fiatal embert a másik után mutatják be neki s neveiket foljegyzi a táncrendjébe.

De a tömeg, e fény, e pompa közepette szemel egy »valakit« keresnek; nem is tudja kit s maga is nevet gyermekes, fantasztikus várakozással. De ennek a cigányasszony az oka, a ki othon a parkban addig tolakodott, míg a tenyerét oda nem tartotta neki, hogy jólsoljon belőle. Azt jólsolta neki, hogy egy nagy városban, fény, virág és zene közepette rátalál arra, kit az egész életen keresztül követni fog. Mennyire nevetett akkor ezen a jóslaton! A gondolat azonban befészkelődött az agyába s a mi előbb csak fantázia volt, most bűbájos bizonyossággá növekedett. Beleszeretett a saját álmaiba s az ismeretlen után való szerelem kicsirázott a szívében.

Egyszerre csak összerendezent... Ez azt Előtte áll csinos testőregyenruhájában s

meghajol. Barna, mint egy délvideki, éles arca, meglepő, meleg barna szemekkel. Haja hullámosan esik a homlokába, alakja férfias, tartása katonás. Nem valami nagyon fiatal, a mit elarult szürkülő haja is a halálkékán. Bemutatják neki, mint Ringström gróftól s tudja, hogy Svédország legelőkelőbb sarjai közé tartozik.

Sigrid beleszápadd az izgatottságba, alakja megremeg, keze görcsösen fogja a legyezőt. Csak egy táncra szabad, a második keringőre, erre a gróf barja, a nevét s helyét ad annak a lovagnak, a ki: z éppen elkezdődött polonaiseban a leánytéri jött. Ugy táncol, mint egy alvajáró s a félálomban felel neki is, meg a többi táncosainak. Csak akkor ébred életre, mikor ő jön, hogy a második keringőre elvirye. Ő azt, Ő azt örövendezik a lelke s bódultan adja át magát ennek a bizonyosságnak.

S a grófnőt teljesen elbájolta ez a faluról jött kis ingénue, szenvedélyes szemével, puha gyermekszájával, naivságával és tisztaságával. Nevetése oly üdén és ártatlanul cseng, de oly nyelven beszél, mely őt szinte megzavarja. Ugy néz rá, mintha követelne tőle valamit.

A férfi nem tud tőle megszabadulni. Ha nem táncol vele, legalább a közelében tartózkodik, a szék mögé áll, a szünetekben pedig mellé ül.

A souper előtt hosszabb szünet van. Sikerült neki a többi vendégektől elhagyott női szilabon egy meglehetősen rejtett zugot felfedezni, hol egy szőfa van elrejtve magas pálmák közt s portióre véd a kíváncsi pillantások ellen. Oda ül le vele, hogy pár percig együtt legyen vele. Sigrid nyíltan, szabadon beszél neki a házukról, szüleiről, nagymamájáról, a ki őt ma bevette a világba, s azokról a gyönyörűségek-

ről, melyekkel a tél kínálkozik. Azt kérdezi a gróftól, hogy szeret-e táncolni.

Nem. Ma este csak önnel táncoltam egy keringőt, különben pedig nem szoktam.

— Csak nem azt akarja ezzel mondani, hogy aglegénynek érzi magát?

A gróf bámulva néz rá, mintha nem értette volna jól. Azután hirtelen megváltozik az arckifejezése, valami melegség, világosság költözik a szemébe s mosolyog. Hát a leány nem tudja? Hát azt hitte? ... Ez megmagyarázza iránta való magaviselést s miután nagyon fártas azasszonyokkal való bánásmódban, érteni kezdi. Lelkiismeretének egy gyöngéd szava azt sugja, hogy most mondja meg mindjárt, halogatás nélkül. Egy erősebb hang pedig azt suttogja neki: »Oly elragadó... csak még ma este ne tedd, holnap ugy is meg fogja tudni. S akkor ennek a fantasztikus érzelmi hangulatnak ugy is vége lesz.«

Karját a szőfa támlájára nyugtatja s ha a leány hátrádól, a csupasz vállát érinti. A leány boldog, hogy oly közel lehet hozzá. Azután ránéz ártatlan nagy szemével s mosolyogva mondá:

— Tudja, gróf, mielőtt Stockholmba utaztam volna, egy cigányasszony azt jövendőlt nekem... s igaza volt.

— Mit jövendőlt?

— Nem árulhatom el.

— Nem? No de mégis. Nevezzen ki ma estére s az egész téle győntató-alyjának, hiszen elég öreg vagyok hozzá...

— Nem, nem; ma nem, hanem talán máskor, — ha...

Nem mondta ki hangosan, hogy mit gondolt, de a jalka halkán rebegtek »ha azt mondja, hogy szeret...«

A férfi ránéz s ellágyul. Nagyon szerette volna, ... nagyon szerette volna —

de mit is szabad neki voltaképpen óhajtanania?

Szava mind bensőbb, mind behizelgőbb. Érti, hogy ez az ártatlan leányszív teljesen átengedi neki magát.

Sigrid élő virágdiszt visel, mely a válláról lenyulik a keblére. A férfi egy virágot kér tőle. Sigrid elvesz egyet s remegő kézzel tűzi a férfi mellére. A gróf megragadja a kezét s megcsókolja egyszerűen, sokszor. Azután a terméken végig szól a souper-ház hívó jel. A férfi gyorsan fölemelkedik, karját nyújtja neki s az étterembe vezet. A vendégek a szőnyeges lépcsőn lemennek az előcsarnokba. Sigrid karja a férfiban nyugszik, s előtte a nagynénje megy egy rendjeles öreg urral.

Valaki hátulról a gróf vállára teszi a kezét.

— Jó estét Ringström. Ma este hiába igyekeztem hozzád férni. Üdvözetet kell átadnom a nőd számára a kopenhágai rokontól, a mit személyesen szeretnék elvgezni. Beteg még a feleséged, vagy már fogad látogatásokat?

Ha most a gróf a beszélő szájára tapaszthatná a kezét! De már késő volt. Valami rebegett, de ezalatt Sigrid karja remegve húzódik ki az övéből.

A gróf meglepetni akarja magát, de mikor tekintete az övével találkozik, megdöbbsen attól a halálos sápadtságtól, mely a leány vonásait előliti.

Szeme lángol, ajka görcsösen vonaglik, de egyszersmind megközelíthetetlen búszkeség ömlik egész lényére. A leány gyorsan odakap a férfi melléhez, letépi a rózsát, földre dobja s rátaop. A következő pillanatban eltűnik a tömegben s a gróf nem tesz igyekezetet utána menni.

módon tartja magát. Mindennek dacára korán sem volna hazárdirozás egy fejletlen gomb ellen odaajánlani fogadasképp a citadellát, hogy megmarad a horvát kiegyezés. Csak az előjelétől itélve, horribilis rom lesz. S a közvéleményt meg kell puhítani hozzá.

Hát vámháború nem lesz, csak rossz kereskedelmi szerződés, Sőt habozás nélkül konstatahatjuk előre is, hogy rémségesen rossz kereskedelmi szerződés. És Tiszának ezer oka van rá, hogy a vámháború veszedelmes felhővel fedezze magát. Mert az egész tárgyalás példátlan törvényszegés, amelynek nem is lehet más eredménye, mint az, a mi lesz. A vidéki szatmár is tudja, hogy előbb a két kormány-nak meg kellett volna törvény szerint állapítania az autonóm vámtarifát s csak ha a két parlament azt elfogadja, akkor foghat az alkudozásba. Ausztria erre nem képes, ott az örökös obstrukció lehetetlenné teszi a törvényhozás munkáját, ebből azonban nem az következett volna, hogy velük menjünk a törvénytelenségbe, hanem ott volt előtünk az önálló vámtarifát útja, amelyről fázik Tiszta. Inkább csinál meg nem engedett módon szerződést, mintsem teljesítse az alkotmányos kötelességet. S mivelhogy valami fedezetről gondoskodnia kell, felidéz a vámháború veszedelmét. Annak az elhárítása van akkora érdem, hogy az ország szívesen elnéz érte holmi rongyos milliókat, amiket a kereskedelmi szerződésre ráfizet s nem okvetlenül kéri a törvénytelenség miatt.

A vasutasok sztrájkja.

A főtárgyalás negyedik napja.

— Express tudósítás. —

Budapest, június 7.

Mint eddig mindig, úgy a mai nap is csak egy órával később kezdte meg a tárgyalást, vagyis kilenc óra helyett tíz órakor. Minthogy pedig a bizonyítás különben is borzasztóan lassu tempóban haladt előre, ez a folytonos késedelmeskedés egy teljes nappal hosszabbítja meg az amugy is hosszúra nyúlt főtárgyalást.

Az érdeklődés még mindig rendkívül nagy. A hallgatóság padjait valósággal megrohanja a közönség, főképpen pedig a vasutasok, akik részben vasúti, részben pedig katonai egyenruhában szorongnak egymás mellett.

A tárgyalás megnyitása után folytatták a tanúk kihallgatását. Az első tanu: Kardos Emánuel 80 éves izraelita vonakisszerű.

Dr. Pollack: Bizonyítani kívánok ezzel a tanuval, hogy a tizenhárombizottság tagjait szavazó-cédulával választották.

A tanu: Ez tény — én magam is töröltem a szavazó-cédulán egy nekem nem tetsző nevet.

Az elnök: Hol történt ez?
— A sztrájkantán.
— Sokan voltak ott?
— Vagy 10—12 ezren.
— A vádlottak ott voltak?
— Ott.
— És nem igaztak?
— Egyik sem.

Az ügyész (halkan): Mi történt a szavazó-cédulákkal?

Dr. Baracs: Sziveskedjék az ügyész ur hangosabban beszélni, mert nem hallunk egy szót sem.

Az ügyész: Nem változtatom át a torkomat harsonává.

Az elnök: Majd én leszek a tolmács. (A tanuhoz): A cédulákat ki szedte össze?

— Nem tudom.

Dr. Rácz: A tömeg sem igazott?

— Nem, bár a hangulat elkeseredett volt.

Az ügyész: Ön azt mondta, hogy nem tudja mi történt a cédulákkal.

Dr. Györfy: Nem ezt mondta.

Az elnök: De kérem....

Dr. Vázsonyi: Nem engedjük, hogy valótlanságot konstatáljanak!

Dr. Rácz: Így történik aztán, hogy rá mondják a tanura, hogy vallomása ingadozó.

Dr. Baracs: Kérem az ügyész urat ismételt a kérdést.

Az elnök: Nos, ügyész ur!

Az ügyész: Hát itt a védők rendelkeznek.

Az elnök: Nem, hanem én. Mi volt a kérdés?

Az ügyész: Most már magam sem tudom.

Schmittbauer Gyula 42 éves r. katolikus, máv. raklói.

Az elnök: Nekünk ne máv.-ozzon, hanem mondja, hogy államvasuti.

Dr. Pollack: Ezzel a tanuval is azt kívánom bizonyítani, hogy a választás szavazó-cédulákkal történt.

A tanu: Így történt, de én abban nem vettem részt.

Fodor Armin tanu szintén azt bizonyítja, hogy a választás szavazó-cédulákkal történt. Hogy aztán mit csináltak a szavazó-cédulákkal, azt nem tudja, de nem is érdekelt, mert nem vett részt a szavazásban. A vádlottakat nem látta a szavazás idejében a sztrájkantán.

Dr. Bischoff Miksa 31 éves gyakorló orvos.

Dr. Benedek János: Az angalföldi gyűlésen micsoda határozatokat hoztak és Turcsányi miféle nyilatkozatot tett?

— Április 17-én az angalföldi polgári körben Faludi József elnöke alatt a vasutasok gyűlést tartottak, a melyen véletlenül én is jelen voltam. Heves felszólalások történtek, de az igazokat az elnök és felszólalásiban Turcsányi is többször lecsengette, rendreintette.

Az elnök: Mi volt az igazság?

— A sztrájkot emlegették.

— És ezért történt a rendreintés?

— Igen, mert Turcsányi szerint a sztrájk nem lehet célja, sem helyes eszköze a vasutasoknak, ettől az eshetőségtől, amely az államnak és a mozdalomnak árt, mentse meg az Isten az országot.

— Ezt mondta Turcsányi?

— Igen, így beszélt szóról-szóra.

Turcsányi: Feltételezi rólam, hogy ezek után izgattam, bujtogattam a tömeget?

— Sokkal jellemesebb embernek ismerem, semhogy ilyen feltételezhetnék önről. Radó Richárd 28 éves hírlapíró elmondja, hogy a választás a sztrájkantán szavazó-cédulákkal történt.

Az elnök: A vádlottak osztogatták a szavazó-cédulákat?

— Nem, a vasutasok egymás közt.

— És lehetett a névsorban változtatni?

— Hogyne, ez meg is történt.

— A szavazólapokkal aztán mi történt?

— Azt nem tudom.

Vázsonyi: Ön 19-én este ott volt a Demokrata Körben. Kik voltak jelen a vádlottak közül?

— Turcsányi, Sarlay, Margulit, Faludy?

— Miért jöttek fel ezek az urak a körbe?

— Azt nem tudom.

— Akkor ezek az urak tudták már, hogy sztrájk lesz?

— Sőt ellenkezőleg, mikor egy kilenc óra tájban értesültek róla, konsternálva kiáltottak, hogy ez szerencsétlenség, ami ellen sürgősen tenni kell valamit.

— Tud-e ön arról, hogy a vádlottak hajlandók lettek volna Vörös László proposícióját elfogadni?

— Ó igen, valamennyi. Sőt Sarlay és Turcsányi még a tömeget is rá akarta venni, de eredménytelenül.

Dr. Györfy: Miért történt ilyen alakban a választás?

— Technikailag ez volt a leghelyesebb mód arra, hogy a rendőrség beavatkozását kikérüljék.

Hock János deveszeri születésű 45 éves plébános.

Dr. Vázsonyi: Tanu ur jelen volt mikor a tizenhárombizottság hajlandó volt elfogadni Vörös proposícióját.

A tanu: Én a sztrájk kitörése után elmentem a sztrájkantánra, mert a kertütemből sok érdekelt vasutas volt, akik már évek előtt kértek, hogy tegyek lépést a nyugdíjigény megállapítása érdekében a kormánytól, mert ezek nincsenek véglegesen. Föl akartam szólni a Házban és előzőleg személyes információt kívántam szerezni. Nem igen akartam először kimenni, mert megjelénésemet félremagyarázhatták volna és én a sztrájkot a legfontosabb állami érdekeket veszélyeztetve láttam. Margulit urat, régi ismerősemel kerestem föl s mert nem találtam a lakásán, a sztrájkantánra jöttem össze egy kocsmahelyiségben, ahol nemskára megjelentek Vázsonyi és Vörös képviselő urak, a kik behívták a sztrájkbizottság többi tagjait is. Ezek kijelentették, hogy addig nem állhatnak szóba a kormány megbízottjával, a míg a letartóztatott vasutasokat szabadon nem bocsájtják. Vörös maga is elítélte a letartóztatást és kijelentette, hogy már intézkedett és a szabadlábra helyezést megígérte. Erre megkezdődött a tárgyalás.

Magam is rábeszéltem őket, hogy a sztrájkot szüntessék meg, mert a közvélemény majd egyhangúlag elítéli őket és pedig joggal. Vörösről megkérdeztem, a kormány megbízottja-e, mire azt felelte, hogy nem, de garanciát vállal, hogy a proposíciót elfogadja a kormány. Ezután a bizottsághoz intéztem a kérdést, hogy a határozatukat keresztül tudják-e vinni a tömegnél. Erre nézve eltérők voltak a nézetek. Vázsonyi mondta, hogy a vasutasok nem a kenyért, hanem a szabadságot harcolnak.

Az elnök: Azt hagyjuk, ami Vázsonyira vonatkozik.

Vázsonyi: De a rágalmat, a miket rám szórtak, fényesen meg akarom cáfolni.

Hock: A kérdéseket, a melyek formulázásában és is résztvettem, a bizottság tagjai elfogadták, de kijelentették, hogy a tömeget nem állnak jól. Kértek, hogy másnap menjek ki és beszéljem én rá a tömeget, mert az én ékesszólásomtól sokat várnak. Másnap föl akartam szólni a Házban a vasutasok ügyében, Vörös azonban kért, hogy menjek azonnal ki a sztrájkantánra a tömeget rábeszélni, — mire azonban a képviselőházban a beszédemet befejeztem, Vörös László tudtomra adta, hogy már késő, mert a tömeg nem fogadja el a proposíciót. Délután ismét kimentem a sztrájkantánra, mert hallottam, hogy a tömeg ingerült rám, mert nekem tulajdonította a békeponthoz, amelyek őket ki nem elégítették. Erről meg is győződtem, mert amint a tömegbe bele keveredtem, egy kis tüntetést rögtönöztek. Én a tömeget igyekeztem meggyőzni, hogy jobb eredményt el nem érhetek és ha a pontokat el nem fogadják, baj lesz, azonban ezek szentül meg voltak győződve, hogy ha egy-két napig várnak, fényes diadalt aratnak, a kormány mindent meg ad. Sőt azt mondták, hogy csak akkor hisznek, ha a kormány közjegyző előtt állítja ki a nyilatkozatot.

Az elnök: Aztán mi történt?

— Megéljenek, de a békét nem fogadták el. (Élénk derűség.) Láttam, hogy nem érhetek cél, tehát ajánlom magamat és ezzel távoztam. (Derűség.)

— A vádlottak közül senkisé is izgatta a tömeget?

— Sőt ellenkezőleg, mindenáron azon voltak, hogy a békeponthoz elfogadtathassák a tömeget. Főképpen Sarlay és Szeide harcoltak a békéért és még a legharagosabbnak tetszett nekem Kacsó ur.

Az ügyész (halkan): Mikor a tömeg a korcsában sörözött....

Hock: Én nem söröztem, csak a tömeg. (Derűség.)

A védők: Hangosabban ügyész ur!

Vázsonyi: Ide csak a sör hallatszik.

Dr. Rácz: Ültessék ide köztünk az ügyészt.

Az ügyész: Nem tudom, bírói tárgyalás ez, vagy mi más. (A tanuhoz): Mit gondol, miért bizott annyira magában a tömeg?

— Ezt nem tudom, de láttam, hogy a tizenhárom bizottságban sem bíztak, csak a saját erejükben, a kitartásban. Ezek is gondolkodó emberek.

Az ügyész: De a gondolatuk nem teljesült be.

— Nincs olyan ember, akinek minden gondolata beteljesüljön. (Derűség.)

Vázsonyi: A kormány sem.

Az ügyész: Az beteljesült.

Vázsonyi: No nem úgy, a mint azt az ügyész ur szeretne volna.

(Folytatását lásd távirati rovatunkban.)

Kolozsvár rendkívüli közgyűlése.

Sok hűhó semmiért.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, június 7.

Künn záporos, azután nemskára verőfényes nap.... Mintha ennek az időváltozásnak széleselyes hangulata vonult volna végig a közgyűlési termen is. A záporosodó felhőre a városatyák líhegre és vesztőlő arccal léptek a terembe. Baj lesz, akármik meglássa. Hogy miért? Hiszen épp az volt a baj, hogy senki sem tudta miért a rendkívüli közgyűlés? Tehát okvetlenül kell valami csalafintaságnak lenni! Mikor pedig a kormánypart korifeusai Dobál és Dorgó is felvonultak, „ziker” volt, hogy itt valami puccs készül. Nosza igaztalan rendezkedtek az ellenzéki városatyák, hogy a döntő pillanatban részen legyenek.

Ilyen nyomasztó hangulat közepette Beldi Ákos főispán még nyomasztóbb hangulatban megnyitja az ülést. Mire Salamon tanácsos fűglen felugrik és csipetűje zsinorját végig simogatva elkezd a mondókáját. Kezdődik a puccs. Minden szem és fül feléje volt irányítva. Szvacsina polgármester közben mosolyog. Természetesen ez is gyanús. Ugyan ki mosolyog ilyen zord időben, ha csak hangulatkeltségben nem! Salamon azonban rendhittelenül beszélt tovább csatornázásról, Rákóczi utról, Sándaljáról, gyermekmenhelyről, de az összefüggést csak a talányok megfejtésében járatos érthette meg. Természetesen, ez a rébuszokban való beszélés még gyanúsabb volt. És most fellélt Dobál a szabadelpárt elnöke....

Körülhordozza vesztőlő tekintetét és nagy elszántsággal dörgedelmes szavakkal kezdi:

— Méltóságos főispán ur! Tekintetes Törvényhatóság!

Ideges mozgolódás vett erőt a városatyák sorában. Hogyan? Hát olyan nagy kalibert csalafintaságról volt szó, hogy a tanácsos jónak látta előlőrsnek egyik ágyúját bömböltetni?.... A mi azonban ezután történt, az példátlanul áll a város krónikájában. Kolozsvár Clijója, Feder Ottó ilyesmit még nem jegezett fel. Kérem, nem történt sem több, sem kevesebb, mint hogy Dobál, sőt később Dorgó is dörgedelmes beszédben foglaltak alást a tanácsos szemből! Valóságos kurucos beszéd kíséretében utaltak arra, hogy a szegény nép csak úgy raskodoz már a terhek nyomasztó sulya alatt....

A vén terem talai meredve bálmutat e hallatlan és soh’ sem látott jelenetnek. Általános csodálkozás, megdöbbenés a kormánypart és széthúzásán és mindenki már most csak azt várta, hogy a főispán hű embereinek eme Pálfordulását látva kiest a teremből egyenesen a távirad-hivatalba, hogy Tisztázt értesítse a kormánypart szétbontásáról és egyidejűleg benyújtsa a lemondását. Ez azonban hál’ istennek nem történt meg. Hanem felállt helyette Szvacsina polgármester és csak most tudtuk meg, hogy tulajdonképpen miről van szó.

Előadta, hogy már régebben elhatározta a törvényhatóság, hogy a Sándalján és a Rákóczi-uton a csatornázást és a vízvezeték bevezet. Ez közegecsügi szempontból rendkívül fontos. (Helyeslés.) Elédig azonban ennek megvalósítása pénzügyi akadályokba ütközött. Most a gyermekmenhely létesítésével ez a kérdés aktualitást nyert, mert a menhely októberben megnyílik és ott a csatornázás halaszthatatlan valami. A menhely igazgatósága tervbe vette, hogy ideiglenesen a Szamosba vezetett be a menhely csatornázását, mely körülbelül 7000 korona költséget igényelne. Ha már most a város haladék nélkül bevezeti a csatornázást, a menhely nélkülözhet az ideiglenes csatornázást és az erre preliminaryt összeget az államtól a város kaphatja meg. A városnak meg előbb-utóbb csak be kell vezetnie a csatornázást és a vízvezeték a kérdéses területeken, tehát előnyösebb most, mikor 7000 korona tiszta nyert összeg kínálkozik a városnak. (Általános helyeslés.) A költségvetés szerint a befektetett összeg 43396 kor. 10¹/₂-kal kamatozna olyképp, hogy az ottani érdekeltek, kik amugy is fizetnek eddig 1 kor. 50 fill. adót e címen, most hogy bevezették azokat az utcákba is, köteleztessenek a rendes díj fizetésére. (Úgy van. Helyeslés.)

A továbbiakban azután a polgármester fellegyintette a leplet, talán revansból is, hogy miért ellenzik annyira ezt a közegecsügi szempontból is nagyon fontos ügyet épp Dorgó és Dobál. Utalt ugyanis arra, hogy a Sándalja lakói részéről mi a félszólítás sem történt e terv ellen. Sőt örülnek neki. Pedig hát ezeknél a szegény embereknek kétségtelenül érzékenyen hat ez

az újabb teher. Nagyon csodálkozik tehát azon, hogy épp azok, kik csupán nyári lakást tartanak azon a vidéken, tehát a vagyonilag tehetősebbek ellenzik ezt a közegecsügi szempontból rendkívül fontos ügyet....

Ez a löveg Dobál és Dorgónak szólt. A löveg szétpattant. Kifüzt, hogy Dobál és Dorgó miért hangoztatják annyira a nép türelmetlenségét. Isenem, mikor a mameuknak is adott kell fizetni, akkor bizony kormánypart ide, kormánypart oda, de hasznos dolog a népet megvédeni....

A polgármester beszédével megnyílt a szótár áradata. Mig beszédét megelőzőleg már Kanitz, Köntzey és dr. Genersich pártolólag szóltak a javaslat mellett, most a beszéd után csak épp Dorgó és Dobál voltak a javaslat ellenzői. Boross és Somodi általános helyeslés közepette pártolták a javaslatot. De Dorgó jobb ügyhöz méltó buzgalommal ellenzte a javaslatot, közben a vita hevében ismétellen nekítámadt Kanitznak, hogy a saját zsebéből vállalon adót. Mire Kanitz igaztalanul felpann: — Ugy? Személyes kérdésben kérek szót!

De erre nem került a sor. Dorgó beszédében kimagyarázta, hogy nem akart személyeskedni. Végre Somodi közvetítő indítványt tett, hogy azok, kik nem vezetnek be lakásukba a vezetőket csak a díjnak felét kell fizetni.

— Gilt! — mondja Dobál.

— Helyes — mondja Dorgó.

— Ugy van! — hagyják helybe a városatyák. És mikor a nap fénysugarait belövelte a vén terembe már csak csupa elégtelt arcokat talált....

Miután még általános részvételezés mellett a Bréfi-ut szabályozásáról a szakbizottság javaslatát elfogadták a sok hűhóval megindult ülés csendes részvétellel kimúlt.

A közgyűlésen jelen voltak: Babos Sándor, Dobál Antal tb. tiszti főügyész, Donogán György, Dorgó Albert, Gajzágó Manó tiszti főügyész, Kanitz Jenő, dr. Genersich Gusztáv, Gombos Ferenc, dr. Török István, Kiss Sándor igazgató: Köntzey Imre, Merza Gyula, Pál György, Somodi István, Szilágyi Lajos, Tanács József, Zágonyi Szabó Mihály.

A japán—orosz háború.

Port-Arthur napjai.

A keleti háború szenzációs hírei néhány nap óta szünetelnek; az egész világ feszült kíváncsisággal várja, mi történik ott a titokzatos halgatás leple alatt. Az érdeklődés központja Port-Arthur, a melyet japán ágyúk vesznek körül s melynek elcséltől függ az egész háború sorsa. Két részről érkező híreknek egymást hazutolják meg, a mi természetesen is. Az oroszok gnyos neveléssel felelnek a japán törekvésekre: Hogyisne! harmincezer ember van Port-Arthurban, tömérdek muníció, ennyi veszedelemmel szemben lehetetlen a japánok minden igyekezete. Ilyen erős várat nem lehet ostrommal bevenni....

A japánok pedig azt mondják, hogy kémeik jelentése szerint Port-Arthurban már elkezdődött az éhség, a leghatalmasabb erejű öldöklő fegyver, a mely megdönt minden ellentállást.

Egy tókói lap érdekes részleteket közöl Port-Arthur jelenlegi napjaiból. Ezeket a híreket a kémeik hozzák a japán hadakozók táborába.

Eleintén Port-Arthur lakosai nem sokat törődtek az ostromállapottal — messéll egy japán kém. Az üzeletk rendesen forgalommal, csak nagyobb árakat szabva portékáknak dolgoztak. Pénz van bőszegesen, a kedv sem lohadt le mindaddig, a míg az élelmiszerek rohamosan drágulni nem keztek. Az aggódók már az ostromállapot ki hirdetésé előtt menekültek a városból, akik pedig itt maradtak, azok nem is hitték lehetségesnek, hogy valami komoly baj származhat. Hanem aztán gyorsan valóra ébredt a lakosság. Azok az idegen vállalkozók, a kik jó üzlet reményében Port-Arthurra siettek a háború kitörésekor, már alaposan megbánták vállalkozási kedvüket. Jelenleg horribilis az ára mindennek a városban. Egy font hus 7—8 dollárba kerül. Lesz azonban még drágább is. Mindazonáltal a dalcsarnokokban esténként vidám az élet; ezekben a helyiségekben csak annyi a változás, hogy az épület földszinti helyiségeiből a pincébe tették át a szinpadot s ott folyik a mulatság. Persze jó drága mulatság ez itt. Egy üveg francia pezsgő 30 dollárba kerül s ilyen arányban mérik a pálinkát, sőt, bort is. Az utcákon kevés ember tartózkodik, mert félnek az ágyúzástól; a lakosok házaik pincéjébe költöztek s ezek a pincéből lakások most a legdrágábbak.

Több európai újságíró is benszorult Port-Arthurban s ezek némelyike féktelen dühvel türelmetlenkedik, mert téltségre van kárhoztatva. A párisi „Journal” munkatársa vidáman fogja fel a helyzetet; bohózatot írt, amelyet kollégáival adat elő, nagy mulatságra a hallgatóságnak. Az újságírók naplót szerkesztenek, a melyben feljegyzik Port-Arthur ostromidejének eseményeit.

Legrosszabb sora van a szegény lakosságnak, mert ezek nem képesek kellő élelmélet vásárolni s éjszakánként rabolnak éhségből. A rablókat, ha elfogják, azonnal felkötik s ezek a halálos ítéletek mind sürtöbben fordulnak elő.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek:

Pétevár, június 7.

Kuopakin tábornoknak Miklós cárhoz címzett június 5-iki távirata a következőket tartalmazza: Június 3-án kozákok megátámadta a japán gyalogság, mely a Ksotya Pudza nevű falu mellett lévő

magaslatokat tartotta megszállva. Az ütközet kezdetén megkísérelték a japánok áthatolni a Kulenziko völgyén, azonban lovasútegünk pontos tüzelése fentartotta őket. A kozákoknak ugyanis sikerült az ágyukat magasra felvontatni. A segítségül érkezett megerősítések és az ágyúk tüzelése a japánokat állásuk elhagyására és visszavonulásra kényszerítette. A puskatűz délután 1-től 6 óráig tartott. Japán részről 6 század vett részt az ütközetben, amelyek közül négy erősítésük érkezett. Az ellenséges eláncolások jól voltak készítve és teljesen gondossággal álcázva. Lovasútegünk kitűnően löttek. Főképpen ezek tönének köszönhetjük sikerünket. Veszteségünk a következő: elesett Starkor, a kozákok parancsnoka, két tiszt könnyen megsérült, 11 kozák súlyosan, kettő pedig könnyen sebesült meg. A japánok veszteségét nem tudjuk, de az bizonyára nagyobb, mint a miénk.

London, június 7.

A Reuter-ügynökség jelenti Liaojangból 6-áról: Több külföldi katonai atnasának, köztük a két angol atnasának Weatrs ezredesnek és Chune örnagynak, megengedték, hogy dél felé elmenjenek. E tiszték közül néhányan remélik, hogy csatlakozhatnak a kozákokhoz, kik Tincsutól északra érintkezésben állanak a japánok előőrseivel.

Liaojang, június 6.

Liaotung keleti partján még egy japán sereg szállt partra, hogy megszálljon Oku tábornok utóőrseivel, mely Csicsaoból halad előre. A japánok nyilván feladták Liaojang megátáadásának tervét, ha ugyan egyáltalában tervbe vették ezt. A két-három hét múlva beálló esős idő ugyanis lehetetlenné tenné a közeledést. Közben a kozákok fenntartják az érintkezést a japán előőrsekkel, míg egy más csapat Kuroki tábornoknak a Jaltutól északra lévő jobb szárnyát kíséri figyelemmel. A csapatok egészségi állapota mindenhol nagyon jó. Ragályos betegségek nem fordulnak elő és emésztési szerri bajok csak ritka esetben.

A fölmentett testvérnyilkos.

— Express tudósítás. —

Irtunk róla már, Deutsch Miksáról, a ki nem tudta nézni bēna testvérenek szörnyű kínlódását és őt megfogfotta. Irtunk arról is, hogy a szerencsétlen gyilkost fölmentették. Ma a következő részletes tudósítást kaptuk a tárgyalásról:

Még nem ment feledésbe az a drámai esemény, a mely a múlt év őszén Deutsch Lajos helybeli lakos házában játszódott le. Az apának testét és lelkét gyötörő betegségben szenvedő 19 éves Miksa fia kis lánre fivérát, a kit az övéhez hasonlóan könnyeztetett, — agyonlőtte, a mikor pedig önmaga ellen akarta gyilkoló fegyverét emelni, betegségében megbénult keze lehangyaltott és életben maradtott őt, akit a mai napig gyilkosnak tekinthetett bárki s aki fölött a tegnapi esküdtárszék első napon ítékezett az esküdtbírószék.

A bíróság dr. Kiss István törvényszéki bíró elnöke alatt tárgyalta az ügyet, a melynek elintézésénél a törvényszék részéről még Knorr Kálmán és dr. Neuszidler Antal törvényszéki bírák, mint szavazó bírák Kondor Jenő törv. jegyző, az esküdték közül pedig Jerffy Adolf korelnök elnöke alatt Dervács Ákos, Dobrovics Milán, Faics Lajos, Horváth Károly, Irmér József, Király Sándor, Mager Károly, ifj. Péczely János, Rampe József, Rosenfeld József, Ság Lajos, Schleifer Izidor, mint fő- és Reichenfeld Gyula, mint pótesküdt szerepeltek, vád képviselője dr. Orosy Lajos, kir. ügyész, a védő ügyvéd pedig dr. Weisz Lajos volt.

A tárgyaláson az elnyomott kedélyhangulat folytán, a melyet a vádlott szármalmas beteg külseje a bíróban és nagyszámú hallgatóságban keltett, egész csendben folyt le. Elsőnek hallgatták ki a vádlottat. A beteg testű és melancholikus kedélyáll

ethikai és erkölcsi törvény, amely ethikai és erkölcsi törvények szolgálnak alapul tételek törvényeinkhez. Ez az eset, amelyet most tárgyalunk, ugymond, megrázó összehasonlítás az ethikai, erkölcsi és tételek törvényekhez, mert vádolt szereléből áll, ama nagy szeretetből, amelylyel szülői és kis testvéreikre iránt viselkedett. Láttuk, hogy szülőinek nemcsak, hogy segítségére nem lehet, hanem anyagi veszteséget fogja okozni. E határozat tehát, hogy üngyitós lesz. Ez mar maga beteg agyára mutat. Ehhez járult még kis öcsésének súlyosabb megbetegedése, hallani kellett ennek szívtörő panaszait és látni szülőinek szomorúságát; ebben a zavar állapotban érlelődött meg benne az a téveszme, hogy minden, nem csak az ő, hanem kis testvéreinek is a halálával változhatnak jóra és e téveszmétől vezette követte el cselekedetét.

A vád- és védbeszéd után az esküdtek a törvényszék által megszövegezett következő kérdések eldöntésére:

I. Főkérdés.

Bánós vádolt abban, hogy fivérét 1903. november 29-én a bűnjelölt szolgáló forgópisztolyból ejtett lövéssel szándékosan, de nem előre megfontolt szándékkal megölte.

Ha igen, II. kérdés.

Cselekedetét vádolt öntudatlan állapotban követte-e el, vagyis elmebetegsége annyira meg volt zavarva, hogy akaratán kívül szabad e határozási képessége teljesen hiányzott?

Visszavonultak és rövid tanácskozás után az első főkérdésre nem-mel felelték, így tehát a második kérdés tárgytalan lett.

A bíróság tehát az esküdtek ezen verdiktje alapján felmentő ítéletet hozott.

UJDONSÁGOK.

Az érettségi.

Kolozsvár június 8.

Nehéz, döntő percek előtt áll most sok ezer magyar ifju. Azon a ponton vannak, hogy komoly, pápaszemes urak előtt bebizonyítsák: érdemesek-e, hogy éretti ifjaknak, férfiaknak jelenték ki őket szobán és írásban, avagy még nem érdemlik meg az éretti jelzőt és egy szendőn, vagy három hónapra át, mint érlelt gyerekeknek továbbra is pálcá nélkül kelljen megjeleníteni embertársaik között és továbbra is forgatniuk kelljen az ókori klasszikusok halhatatlan műveit, a mathézis csillogó teteit és a történelem igazságait hirdető lapjait.

Sok ezer magyar ifju reggelről estig és estétől reggelig bujja a könyvet, romja a testét, rövidíti az életét most, hogy a komoly, pápaszemes urak érettség-jelenték ki őt. És sok száz magyar ifju, az első nagy csalódás súlyától roskadozva hagyja el a vizsgálatok színhelyét a jövő hevesben, mert nem találta őt eléggé érettnak arra nézve, hogy szárnyaira bocsássa, hogy kiengedjék az életbe, a létfenntartásért vívott harcok beláthatatlan színterére.

A főigazgató uraknak sok dolguk lehet most. Száz és száz írást kell átvizsgálni. Az egyik írás a „Mars bolygó átmérete”, mint olyanról címet viseli, másik a trocheusok és spondeusok közti különbségről szól. És ezekből az írásokból kell meghatározni, ki éretti, ki nem éretti. A szóbelin azt kell bizonyítani, hogy a t b, miért egyenlő „c”-vel, vagy arról a kérdéssel kell meggyőződés értekezést tartani, hogy mi lett volna, ha Caesart kétezer évekké előtt meg nem gyilkolták volna, avagy: miért mondotta a haladó Caesar:

— Te is fiam Brutus. És miért nem mondotta például ezt:

— Brutus, te utonálló bandita, te ripók gyilkos.

És a diák, aki éjet-napot egyévé szorgalmasan készült a nagy napra, zavarodottan, drukkolt sápadtan felelget a kérdésekre s a komoly, pápaszemes urak szörnyű komolysággal hallgatják meg őt és nem kevesebb komolysággal mondják ki felette a szentenciát: éretti, nem éretti; három hónapig, egy esztendőig, az ítélet-napig nem is lesz éretti.

És a diáknak az ítéletben szó nélkül bele kell nyugodnia. Tizenkét szabad polgár, tizenkét esküdttörvénye eltele el semmiségi panasszal élhet a fél, egy város 100 vagy 200 vezető polgárának, képviselőinek határozatát egyetlen ember is megfellebbezheti, az országgyűlés két háza által az előirt módon meghozott törvényt egy ember: a király semmivé teheti, ha nem szentesíti, de a professzor urak határozata ellen kifogással élni nem lehet, az szent és megváltozhatatlan.

S ha a diák, ki nyolc éven át szorgalmasan tanult, másodszor is elbukik, sohase érheti meg, hogy ő „éretti” legyen, hogy egyetemre mehessen és azt elvégezze, vezetőszerepet, munkakört vívjon ki magának a társadalomban.

A kultuszminisztériumban nagyszabású tanügyi tanácskozások folynak most. Fontos dologról tanácskoznak ott és bizonyára az a sok okos ember, kinek oda egybegyűjtött Berzeviczy, még sok okos dolgot fog elmondani és e határozat, vagy határozatok mit, vagy miket hoznak, szintén okosak lesznek. Berzeviczy bizonyára okos ember és nagyon okosan cselekedik, ha a most folyó tanácskozás után szintén sok-sok okos embert gyűjtene össze palotájába és azokkal ismét váltana egy pár okos szót, az érettségi vizsgálat ügyéről is. És ezután az okos dolog után, más okosabbat aligha tehetne, minthogy törvényjavaslatot nyújtana be az érettségi vizsgálat más alapra helyezéséről.

Hogy mikép lehetne másképp berendezni az érettségi, azt rövidesen nem lehet elmondani, de hogy az eddigi állapot semmiképpen sem megfelelő és hogy az tathatatlán, ez úgy hisszük, senki előtt sem szorul bizonyításra.

Mert abból ítélni meg azt, hogy valaki éretti-e vagy nem éretti, hogy tudja-e vagy nem tudja-e a trigonometriát, ez éppen olyan képtelenség, mint a zöld béka mászkálástól, vagy a tyukszem fásásából idő jósolni. De még az se méltányos és helyes, hogy valaki azért ne legyen éretti, mivel hirtelenében nem tudja, hogy hány istene is volt a sokistenes görög népnek.

K. Kovács István.

— (Egy érdekes kuriai határozat.) A kir. Kuria most egy érdekes határozatot hozott. Kimondotta ugyanis, hogy a kaució nélküli lapoknak *semmiféle politikai nyilatkozatokat közölni nem szabad.* A határozat lényege a következő: Politikai tárgyak körül forog minden közlemény, mely az államcselekedet megvalósításának módjával foglalkozik s a törvény szempontjából nem tesz különbséget az, hogy az ily tartalmú elmélkedés magának a lapnak szerzője-e, vagy máshonnan van átvéve *avagy politikai testületet vagy gyűléseket tárgyalásai, nyilatkozatai közölhetnek e.* Az ily közléseket, amennyiben a törvény szerinti feltételek teljesítése nélkül történnek, nem teszi büntetlenné az 1848: XVIII. tc. 14. §-a, mert az ott megnevezett tárgyakok vagy iratok csak oly lap által közölhetők büntetlennel, a mely politikai közlemények kiadására van jogosítva. Ez a határozat megváltoztatja a kaució nélküli lapok arculatát, mert ezek eddig hiven közölték a politikai eseményeket, legfeljebb véleményt nem mondtak azokról. A Kuria azonban mosti fenti határozatával utját állotta ennek.

— (A debreceni kir. törvényszék határozata a vasutasok ügyében.) A debreceni kir. ügyészség két mérnök és két mozdonyvezető ellen vádiratot nyújtott az igazság bűntette miatt, mivel az április 21-én tartott gyűlésen az ottani vasúti hivatalnokokat köteleességük megszegésére hívták fel. Az ügyész vádiratára a vádlottak védője, dr. Révi Nándor kifogással élt, mely szerint a hivatalnok részéről sem a büntetőtörvény, sem a kuriai határozatok értelmében igazság vétségéről szó sem lehet, minthogy a vasúti hivatalnokok csak közrendészeti szempontból vannak közhivatalnokai jelleggel felruházva. Az igazság vádja pedig így sem nyerhet beigazolást, mivel a debreceni vasutasok még a gyűlést megelőző napon beszüntették a forralmat. A kir. ügyész vádbeszédre s a védő válaszra válasza után a bíróság a védő álláspontját tette magáévá s az összes vádlottakat az igazság vádja alól fölmentette. A kir. ügyész felfüggyomódást jelentett be.

— (Meghívó.) Az Erdélyi Irodalmi Társaság június hó 12-én, vasárnap d. e. 11 órakor, a városház gyűléstermében tartja évi közgyűlést: a következő tárgysorozattal: 1. Előki megnyit. 2. Titkari jelentés. 3. Cs. Papp József r. tag: Petrarca emlékezete. (A költő születésének 600. évfordulóján.) 4. Versényi György r. tag: Itália. (Petrarca canzonája.) 5. Réthy Lajos r. tag: Hegyek közel. (Ebeszélés.) 6. Révay Károly vendég: A mit a hullámok beszélnek. (Költemény.) 7. Versényi György r. tag: Arany János és Szász Károly egy eddig ismeretlen közös verse. — Vendég-ket szívesen látunk.

— (Meghívó.) A kolozsvári „Rákóczi hegyközség” e hó 19-én délelőtt 10 órakor a városház közgyűlési termében tartja az évi első rendes közgyűlést. Tárgysorozat: 1. Jelentések az előjárásról részéről. 2. Hegybiró és választmány választás. 3. Pénztár és számvizsgálók jelentése. 4. Pénztár és számvizsgálók kiküldése. 5. Indítványok, előterjesztések.

— (Kéménytűz.) Kéménytűzlet jelentek tegnap este fél 10 óra tájban a Jókai-utcai 11 számú házban. A gyorsan kivonult tűzoltók sikeresen a tüzet ha marosan elfojtani, mielőtt még komolyabb következményei lehetnek volna.

— (Ünnepély egy óvodában.) A Szentpéter-utcai óvoda, mint minden évben, most is évzáró ünnepélyvel rekesztette be a tanévet. Az ünnepély nagy és előkelő közönség jelenlétében folyt le. A megjelenő között ott láttuk Biró Béla apátplébánost, Nagy Kálmán gondnokot stb. A jelenlevők sokaságát elbájták a gyermek-sereg bájos felvonulása, éneke, szavalata és csoportjátéka. Megannyi fényes bizonyítékot szolgáltatott az óvodai kitűnő vezetője: Ludwig Ilona kisasszony kiváló pedagógiai működésének. Ezt kifejezésre juttatta szép beszéd kíséretében Biró plébános is és a szülők siettek csatlakozni halás közönségükkel a kisasszony érdemeinek meleg elismerésével.

— (Telep-bizottság választása.) Az állami gyermekmenhely bizottság a hétfőn délután Szvacsina Géza polgármester elnökelete alatt értekezletet tartott, melyen a gyermekmenhely mellé a törvény értelmében választandó telep-bizottság tagjait jelölték ki. Az értekezleten az előző polgármesteren és a tanács tagjain kívül részt vettek dr. Generisch Gusztáv igazgató-főorvos és a kerületi orvosok, kik a gyermekmenhely-bizottságnak hivatalból tagjai.

— (Egy képviselő eljegyzése.) Dr. Ráth Endre Kádizvársárhelyi orsz. képviselője a függetlenségi párt rokonszenves tagja eljegyezte Soltesz Nagy Kálmán orsz. képviselő leányát, Elzát, Miskolcon.

— (Körözött egyének.) Egy nyomavészett betörő, Hajduk György ellen indította meg a körözési eljárást a dési szolgabíró. Hajduk ugyanis néhány héttel ezelőtt betört Kovács Sándor udvarába, honnan többféle tárgyat ellopott, fölrakta a tulajdonos saját szekerére, befogta lovait s azzal elhajtatott. A csendőrség nyomozása mindez ideig hiábavalónak bizonyult. A körözött egyén magyarul és románul beszél; különöse ismertetőjele, hogy beessett sápadt arca beszéd közben gunyosan eltorzul. — A másik körözött egyén Lukács Károly szolnoki dobokavarmegyei oláhláposi illetőségű szökevény katonaköteles, ki ellen a magyarlápasi főszolgabíró indította meg a körözési eljárást. A körözött eddigi tudomás szerint egy zölyövmármegyei vasmármában dolgozott, a honnan azonban megszökött s azóta nyoma veszett.

— (Kifosztott gyermek.) Rosenberger Béni kolozsvári kereskedő panaszt emelt tegnap a rendőrségen, hogy Olga nevű kis leánykáját, midőn reggel a Mikó-utcai elemi iskolába ment, egy 19—20 éves fiatal ember megszökött és elcsalta tőle arany fülbevalóját oly igérettel, hogy azt délután egy előre jelzett helyen vissza adja. Midőn azonban a kis leány a jelzett helyen megjelent, senkit sem talált ott. Szülőinek sirva panasolta el esetét s apja tegnap jelentést tett az ismeretlen tettes ellen a rendőrségnek. Ez eset nem az egyetlen gyermekfosztogatás, mely az utóbbi időben felerősült. A jogtalan tulajdonserzésnek e könnyű és veszélytelen módját mind sürűben veszik alkalmazásba a külváros notórius gazemberei.

— (Eljegyzés.) Tuszler Károly helybeli kereskedő eljegyezte Bród Lőrinc leányát Rozsikát, Désen.

— (Véres szerelmi dráma.) Kettős szerelmi drámáról ad birt marosvásárhelyi tudósítók. Tordai Ferenc kereskedőség Marosvásárhelyen szíven lögte Nuriásán Ilonát, azután pedig önmagát lötte agyon. Kürtülből ugyanazon időben Nuriásán Gerő, Nuriásán Péter kerelőszentpáli kereskedő fia lött Kiss Zsuzsika tanítónőre s azután önmaga ellen fordította a gyilkos fegyvert. A golyó a leány vállába fúródott s az orvosok még reményt nyújtanak felépüléséhez. Naurisánynak, a golyó egyik tüdejét fúrta át. Életéhez semmi reményt sem fűznek. Marosvásárhelyen óriási konsternációt keltett a kettős gyilkosság.

MŰVÉSZET.

* Hangverseny. Hosszas szünetelés után tegnap este újra kigyultak a Vigadó nagyertermének lámpái és csekély számu, de válogatott közönség élvezte végig a városi zenei életében nem mindennapi művészi eseményt. Corfescu Miklós ur a bukaresti Nemzeti színház kir. operatársulatának első drámai baritonistája vállalkozott ezúttal arra, hogy a nyári szünetet egy önálló hangversennyel szelje át s hogy vállalkozása nem jart a remélt sikerrel, az elsősorban az időjárás s nem a kolozsvári zenei élet közönség apáthiáján múlt. Jobb ügyhez méltó buzgalommal valóban fényes programot énekelt végig a vendég-művész.

Nemes egyszerűséggel adta elő Wagner „Tannhäuserjének” Hajnal csillag áriáját, a közvetlen fájdalom hangja szözlét meg Schubert „Vándorlót”-ában és megkapó drámai erő a csodaszép „Erkönyt”-ben. Selmann két legszebb dalát, az „Ajánlást” és „A két gránátos”-t, a nemes hazaszeretet és honfiai hűség e csodálatos megnyilatkozását nemes hévvel és felett zenei tudásra való érzéssel énekelte a szimpatikus megjelenésű fiatal baritonista. — Ezenkívül változatos műsorán szerepelt az új francia iskola Massenet egy áriájával, az olasz „verismo” Leoncavallo „Bajazzo” c. operájának egy részletével, Rossini komikus operájának a „Sevillai borbély”-nak nagy áriájával, egy néhány bensőséggel előadott román népdallal, melyek egyikét a Magura Magurel címűt meg is kellett ismételnie. A művész hangnagysága szép, érces tónusa meleg, lélekzetvételében nagy gyakorlottságot elárul, s általában könnyebben alkalmazkodik az olasz „bel canto”-hoz, mint a modern, wagneri alkotások drámai accentusokat igénylő recitációjához. A csekély számu s jórészt a kolozsvári románok előkelőségeiből álló közönség kitűnő elismeréssel jutalmazta a kiváló énekest, ki hallásan köszönte meg a közönség tapsait. A zongora kíséretet diszkrétan és kellő precizitással Opris-Geber Aurélie kisasszony látta el. (r.)

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szerdán, június 8-án:
Az „Uránia” 2-ik előadása.

Berlini élet.

Kezdeté fél 8-kor, vége 10 kor.

Holnap, csütörtökön, június 9-én:

Az „Uránia” harmadik előadása:

A MODERN ASSZONY.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Az Uránia 2-ik előadása
Berlini élet.

Csütörtök: Az Uránia 3-ik előadása:
A modern asszony.

Péntek: Az Uránia 4-ik előadása: A
öld körül Szibérián át.

* Az Uránia a Nemzeti Színházban. Tegnap este tartotta meg az Uránia első előadását színházunkban. Előadásra került „Az éjjeli nap országa” félig telt ház előtt. Norvégia poétikus vidékét mutatta be az Uránia ezzel az előadásával szobán és képen, mindvégig lebilincselve a hallgatóság figyelmét. A közönség zajos tetszéssel honorálta a tanulságos és nem kevésbé gyönyörűkedő előadást, mely valóban nagyobb közönséget is megérdemelt. Ma szerdán tartja az Uránia második előadását „Berlini élet” címen.

* Berlini élet. Az Uránia tudományos színház ma második előadásul Dömlőri Ném-th Péter hírlapíró kollegának darabját, a „Berlini élet”-et mutatja be. A 3 felvonásra beosztott darab első része a németek zseniális uralkodójának Vilmos császárnak családját, szokáit, hadseregét mutatja be, majd a magyar és olasz királyok berlini látogatását teszi szemléltetővé. A második felvonás Berlin művészi nevezetességeit, világvárosi életét s végül egy nagy tüzvész igató jelenetét teszi láthatóvá. A 3-ik felvonás Berlin éjjeli életét, színházait, orfeumait, népes mulatóhelyeit, állatkertit kocsikörzóját is élénk jéppályáját varázsolja a közönség elé. E jeleneteket a szerző szellemesen megirt zövegnyelvezete kíséri.

* Hajduk hadnagya. Czobor és Rajna nagysikerű operájából már megkezdtek a szinidai próbákat. A „Hajduk hadnagya”-nak bemutatója lesz a Nyári Színház megnyitó előadása.

Táviratok

A kvótabizottság.

Budapest, június 7.

A kvótabizottság ma délután ülést tartott, melyen elfogadták az előadó javaslatát, mely szerint az 1903. évi megállapodást hosszabbítják meg, mert azt remélhetőleg osztrák részről is elfogadják.

A szultán Ferencz Józsefnek.

Budapest, június 7.

Konstantinápolyból jelentik: A jövő hóban a szultán egy nagy küldöttséggel kitüntetés küld Ferenc Józsefnek Bécsbe. A kitüntetés a legmagasabbak közé tartozik és eddig csupán a német császár és az angol király részesült abban. A kitüntetésnek politikai háttere van.

A vasutasok tárgyalásához.

Budapest, június 7.

Batthyányi Tivadar gróf kihallgatása során azt vallja, hogy ott volt, mikor Vörös és Vázsonyi a békepontokat előterjesztették, melyeket a sztrájk bizottság el is fogadott. A miniszter akadémikuskodott, a mikor előbb nem akarta fogadni a sztrájk bizottság tagjait.

Védők erre újból követelik a miniszter kihallgatását.

A tanu azt vallja még, hogy Veréb Mihály nem izgatott, csak panaszkodott, ezt pedig csak szabad volt tennie.

Az ügyész azon kérdésére, hogy közhivatalnoknak tartja-e a vasutasokat, azt válaszolta Batthyányi, hogy ennek megállapítását mindig kerülte a kormány Horvátországra való tekintettel.

Arra a kérdésre, hogy jártas-e a vasúti szabályzatokban, kijelenti, hogy ismeri azt alaposan és állíthatja, ha az alkalmazottak a szerint működnek, nincs szükség sztrájkra, önmagától megszűnne a vasúti forgalom.

Ezután a tárgyalást ma délelőttre halasztották.

Az orosz-japán háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, június 7.

Londonból jelentik: Kuropatkin felsőbb rendeletré 200.000 emberrel délre előre nyomul. Kuropatkin távirati jelentést küldött a cárnak, melyben a délre való nyomulást örülséggnek mondja. A cár állandó és közvetlen telefon összeköttetésben van Mukdennel.

Tokióból jelentik: Togo jelentése szerint sikerült 41 orosz aknát ártalmatlanná tenni.

A japánok a Kiucsu felé vezető uton egy nagy kozák csapatot vertek szét.

Niucsvangban két hírlapíró a mint bárkájukkal a parttól eltávoztak a kinaiak üldözöbe vették és

az egyiket agyonlőtték, A másiknak sikerült megmenekülnie.

A református convent.

Budapest, június 7.

Bánffy Dezső báró és Kun Bertalan elnökelete mellett ma kezdette meg a tanácskozást a convent.

A zsinatot november 17-ére hívják össze. Kormánybiztos kiküldését mellőzni kéri.

REGÉNY.

Az ál-mandarin.

Irtá: Hyan Hans.

Fordította: Jeanette.

Amerikai—chínai detektív-regény a jelenből. (6)

II.

A bankár tagadólág ráta ősz fejét.

— Birtokukban van chekkek, kedves barátom! Előbb sülyedhet a föld alá egész Newyork, mit én jelenleg nem sajnálnék, semhogy a bank kétségbe ne essen.

— Na Sir, személyemet illetőleg, becses engedelmeivel szívesebben maradnék még egyideig a felszínen — — — és ami a pert illeti, nem teljesen lehetetlen — nota bene, főképpen, ha ön oly erősen bízik előbbi feltevése helyességében. Kétség-telenül, akkor az illető hivatalnok tévedett... talán a rendkívüli hasonlatosság téveszté meg, mit tudhatni? Tekintve azonban bíráink szélességét, melylyel hivatalukat teljesítik, nincs kizárva, hogy a Cheriffnak azon józan gondolata támadt, hogy az állami bank inkább elviselheti e kárt, mint olyan valaki, kit e kár tönkre tesz.

— Igen, igen kedves uram, — bólintott a bankár, kit az utolsó szó ismét emlékeztetett szerencsétlensége nagyságára, — igaz van, tönkre vagyok téve egészen!

A detektív, ki máshol mindenütt többet tehetett a szegény károsult érdekében, mint itt az irodában, elbucszott teendőit végezni. Nemokára azután a bankár anélkül, hogy rendes szokása szerint az üzleti kötelességek beérkezését megvárta volna, lehajlott fölve, gyalog hazament.

Midőn a bankár, mintha a berendezés sem az övé, hanem mint valami betolakodó úgy ment be lakásába — felkereste hűgát, ki vörösré sirt szemmel jött eléje.

Nelly a szép, örökvidám Nelly kisirt szemmel, ez a bankárnak teljesen szokatlan látvány volt. Mr. Ekhard nem gondolatot vált, minthogy szerencsétlenségének híre megelőzte őt és a fiatal leány mindent tud.

A szép szőke leányt havesen átkarolva, könnyező szemekkel mondá:

— Szegény, szegény gyermekem!... A leány c-odálkozva tekintett reá.

— Te tudod már kedves bátyám?

— De gyermekem, csak természetes, hogy ilyesmit én tudok meg legelőször, — mondá, kezével szeméit törölgetve.

Meglepetten válaszolt a leány:

— Nekem azt írta, hogy én mondjam el neked.

— Hogyan? Ki irt neked?

— Nos, Mr. Pretorius!

— Irt neked? Az Istenről hol, mit és mikor?!

— A levelet! Mutasd a levelet!

— Bátyám, mi bajod?

— A levelet Nelly, a levelet!

Nagy ijedten vevé elő világos nyári ruhája zsebéből Nelly a levelet.

Mr. Ekhard izgatottan kikapta azt kezéből. Kipírult arccal, égő szemekkel olvasá a bankár a négy oldalra terjedő levelet. Elolvasta után azonban csodálódott adá vissza hűgának a levelet.

— Mit szőlsz a levélhez, bátyám?

Az öreg ur akaratlanul a fejét csóválta.

— Ezek gyermekeségek. A pillanatban közönyös, hogy ki szerel téved, vagy kit szeretsz tel... igen bizony! — folytatá, midőn látta, hogy Nelly dacosan hátrahajlítá fejét, hallgass meg mit mondok neked és akkor bizonyára igazat fogsz nekem adni!

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Dr. O. L. Kolozsvár. A kérdezett könyv: Bernáth István munkája. Címe: A magyar demokrácia multja, jelene és jövője.

V. L. Kolozsvár. Nem közölhető.

F. G. A vers bár határozott tehetőséget árul el, nem közölhető. Ön fog még jobbkat is írni.

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

Diszokmányai kitüntetvel

Bernáth E. Sándor varrógép kerékpár nagy raktára és hangszer-üzlete) Kolozsvár.

Összes Áruimat havi részletekben adom és azokról 5 évig felelek. — Szakszerű villamos világítás és melegező berendezést mechanikai műhelyben a javításokat gyorsan és jutányos árban készítem. Nikkelezéseket, különféle színi emallírozásokat saját fűrdőben és kemenczében állítok elő.

Kerékpárköszönő osztályt tartok fenn! Telefon 412.

Képes életrajzokat adok bárkinek!

884/2-1.
904.

3307. 3-8.

Pályázati hirdetés.

A kolozsvári ipartestület előjárása a segédtitkári állásra a következő feltételek mellett pályázatot hirdet:

1. Évi fizetés 1600 kor és 400 kor. lakbér.
2. A fizetés havi előleges részletekben, a lakbér negyedévenként és pedig mindig az év január, április, július és október hó 1-én, szintén előleges részletekben utaltatik.
3. A jelenleg érvényben levő alapszabályok értelmében a választás **hat évre történik.**
4. A sajátkezűleg írt ajánlatok legkésőbb 1904. június hó 11-én déli 12 óráig nyújtandók be az ipartestület irodájába (Karolina-ter 5 sz.) hol is bővebb felvilágosítás is nyerhető.
5. A megválasztott állását 1904. július hó 1-én el kell foglalja.
6. Azok, kik iparügyekben jártasok, vagy azok, kik hasonló minőségben ipartestületnél működtek s ezt igazolják, előnyben részesülnek.

A kolozsvári ipartestület előjárásának 1904. május hó 25-én tartott rendkívüli üléséből.

Jfi. Jakab Lajos s. k.
s. titkár.

Zerkál Béla s. k.
alelnök.

739-1904. szám.

Árverési hirdetmény

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbíróságnak 1903. Ö. 46/73. sz. végzése következtében dr. Mihály József ügyvéd által képviselt Endrassér Benedek hagyatékához tartozó következő ingatlanok:

A bási 240. sz. tjkvben A + 1-től. 11-15. rendsz., a bási 300. sz. tjkvben A + 1. rendszám, 1113/1. hrsz., a kolozsmonostori 884. számú tjkvben A + 1. rend., 1680., 1681/2. hrsz., a kolozsmonostori 1215. sz. A + 1., 2. rend., 1679., 1682. hrszám alatt felvett kardosfalvi téglagyár.

2. A kolozsvári 33. sz. tjkvben A + 9. rend., 453., 454., 455/1., 455/2. és 466. hrszámú Kolozsvárt, a Szappany-utczában 7. szám alatt fekvő egyemeletes kőház.

3. A kolozsvári 5863. sz. tjkvben A + 3. rend., 3274/1. és 390/3. hrszám alatt foglalt Kolozsvárt, Lázár-utczában 9. sz. alatt fekvő ipartelep.

4. A kolozsvári 33. sz. tjkvben 7. rend., 3387., 3388. hrszámok alatt foglalt Lázár-utczában 7-ik szám alatt levő földszintes bérház, nyilvános árverésen eladtnak Kolozsvárt, Igazságügyi-palotában, az árverési teremben, 54. sz. alatt.

Árverési határnapul 1904. évi június hó 21-ik napjának délelőtti fél 9 órája tűzött ki, a hová venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingatlanok az árverési feltételekben megjelölt módon a legtöbbet ígérőnek fognak eladtni.

Az árverési feltételek dr. Mihály József kolozsvári ügyvédnél és az alólirott végrehajtónál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1904. június hó 3. napján.

K. Csoma Imre,
kir. bír. végrehajtó.

Szám: 564-1904.

vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1904. évi 3347. számú végzése következtében dr. Gold Simon ügyvéd által képviselt Kohn Jakab és József Jakab Mayer Géza ellen 199 kor. 23 fill. s jár. erejéig 1904. évi márczius hó 21-án foganatosított bírósági végrehajtás után felül foglalt és 2708 korona 80 fillérre becsült következő ingóságok, ugymin: bútorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. bíróság 1904. évi VI. 504/3. számú végzése folytán 199 kor. 22 fill. tökéletes, ennek 1904. január hó 20. napjától járó 6%, kamatai, 1/4% váltódi és eddig összesen 74 kor. 94 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Jókai-utca 4-ik szám alatt leendő eszközökre 1904. évi június hó 9-ik napjának d. e. fél 10 órája határidőül kitzitetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsorán alul is el fognak adtni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi május hó 25. napján.

Papp Jenő,
kir. bír. végrehajtó.

3334 1-1

Kolozsvári Zakarékpenztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Törlesztéses és közönséges jelzálog- köleszőket nyújt hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt fekvő bérházakra és bárhol fekvő föld- birtokra.

Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolítja le és a kölcsönöket készpénzben fizeti ki.

Családi okok miatt egy jó forgalmu fűszer üzlet dohánylozsdével, italméréssel kedvező feltételek mellett azonnal eladó.

Czím a kiadóhivatalban

Egy próbavásárlás meggyőződést mindenkit
a valódságról.

Judja meg mindenki, liszt, fűszer és tűzifa

nagyban és kicsinyben legjobban és a legolcsóbban

Stern József

bejegyzett céggel liszt, fűszer és tűzifa kereskedőnél

Wesselenyi Miklós - utca 12.

szám alatt szereshető be.

Tűzifa waggon és ölszáma, — valamint felaprítva métermázsánként is kapható.

2833 9-30

BUDAPESTI fűszer és déligyümölcs nagykereskedő cég szakmabeli keresztyény

utazót keres Erdély részére

a ki ott már utazott és a viszonyokkal ismerős.

Ajánlatok „Utazó” jelige alatt:

Eckstein Bernát hirdetési irodájába

Budapest, V. Fűrdő-utca 4. sz. alá — kéretnek 33-8 1-2

Az egész világból jövő hírlapokat és elismerő levelek fényes tanubizonyítást tesznek arról, hogy a

Hajós-féle ARADI 3264 7-20

IBOLYA-CRÉME

szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösség

és mindennemű arcztisztatlanság ellen, feltűnő jó és utóérhetlen készítmény, a bőre rögtön felszívódik, hatása bámulatbaejtő.

Nappal is használható! • Egy tégely ára 1 kor.

Aradi Ibolya-Créme szappan 70 fillér, Ibolya hölgyor fehér-, rózsas- és erem színben 1 doboz 1 kor. 20 fillér, Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 1 korona.

Kapható a készítő és feltalálónál:

Hajós Árpád gyógyszer-tárában Áradon

Andrássy-ter 22. sz. (a megyeházzal szemben).

Kapható: BURGER FRIGYES gyógytárában és drogueriájában Kolozsvárt.

Figyelmeztetés! A bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Ujság Kiadóvállalat

GOMBOS FERENCZ
Kolozsvár, Egyetem-utca 7.

ELSŐRANGU

„Lyceum“

Könyvnyomda

Az erdélyi részeken legjobb hírnévnek örvendő Lyceum-nyomdát négy gyorsajtóval és a legmodernebb igényeknek megfelelő betűnyomással szerelttel fel, úgy, hogy a könyvnyomdai munkák kiállításra tekintetében nemcsak a helyi, hanem bármely fővárosi nyomdával szemben is kiállom a versenyre.

Vidéki megrendelések leggyorsabban eszközöltetnek.

Ajtok, Ablakok és Parkettek

jó minőségű gőzzel szárított anyagból készítve jutányos árban kaphatók:

B. BAK LAJOS műasztalos - gyárában

Kolozsvárt, Malom-utca 28. szám.

Ugyanitt megrendelhetők mindennemű díszmunkák, templomi berendezések, oltárok, szószékek, bolti czélszerű állványok, áruasztalok, bejárati kirakatok, kapuzatok, lakás és iroda-berendezések a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben készít a legjutányosabb árakban.

Telefonszám 120.

3222 37-50

B. Bak Lajos.

Ping-Pong (asztali tennis) és Croquet-játékok.

TENNIS-felszerelések!

Lawn-Tennis teljes felszerelések 80 k.-tól feljebb.

Lawn-Tennis Raketek a világhírű bostoni Wright and Ditson cégtől „The Star”, „The Hub”, „The Longwood”, „The Park”, „The Champion”, „The Surprise” darabonként 6 koronától 40 koronáig minden súlyban.

Raket prések 1, 2 és 4 rakethez.

Raket tokok vitorlavászonból és vízmentes Gummi szövetből 2 kor. 50 fillértől 8 koronáig.

Raket állványok egyszerű és fényes-ít kivitelben.

Raket conserváló olaj és lack

Gummiüvely és szalag raket nyélre.

Tennis-hálók kender-zsinegből — kátránnyal vízmentesítve, a legegyszerűbbtől a legjobb kivitelig, ugyszintén feszítő-sodronnyal.

Hálószerítő oszlopok és feszítő kötelek.

Tennis-pálya bekerítő háló kender-zsinegből, kátrányozva, vagy horgony-sodronnyal □ méterenként

Tennis labdák:

Championship F. H. Ayers

„The Standard”

„Star”

Labdaszerző hálók, Labdagyjútó kosarak, Pályajelzők stb.

„The Falcon”

Wellfried Terrakotta

Wellfried Regulation bevont

Tennis cipők Gummi vagy bivalybőr talppal.

Tennis ingek, övek, sapkák és kalapok

Utazási cikkek:

Plaidek légpárnák, kézi és ládabőröndök, kocsitakarók stb. stb.

Vesszőből fonott kézi- és uti-kosarak belelve és béleletlenül, betéttel vagy a nélkül.

A hires és közkeveltségnek örvendő K. IMPERI

Répáti savanyuviz

mindig friss töltésben kapható minden fűszer-kereskedésben és vendéglőben

Kizárólagos főraktár Kolozsvárt:

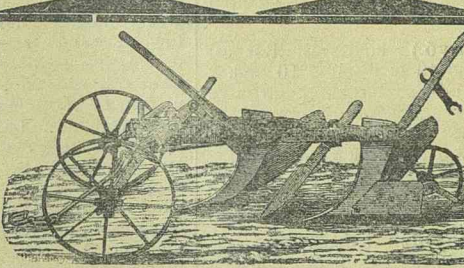
Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466)

Maculatur papír

egész ivben csomagolásra igen alkalmas

kilonként 20 fillér, métermázsá vételnél

15 korona. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Nagy raktár mindennemű **használati** gyártmányu vasárúkbán, ugymin:

Kudsi rudvasak, építkezési vasgerendák, kész falkötő vasak, Beocsini cement, gipsz, menyezeti nádfonat, fedél és elszigetelő lemezek, carbolineum és kátrány, koczka alaku kovács-szén, koax és faszén, hollandi kencze és mindennemű festékárak, fedő és csomagoló gy. kények.

Gazdasági gépek és eszközök, gép-olaj, gép-szifj, rézgálcz stb.

Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!

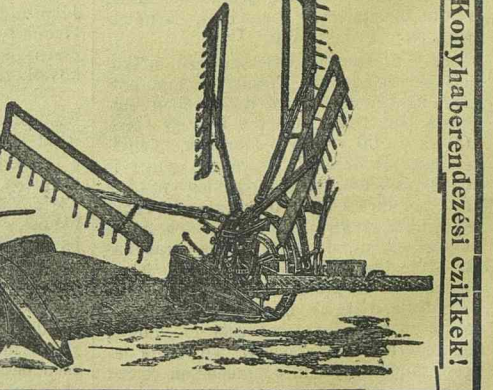
Üzletünkben fizető pénztárgépet állítottunk fel, mely minden készpénzfizetésről szelvényt ad és 60 kor. ilyen szelv. visszajátása ellenében 1 K. térítünk meg árúban.

Babós és Társai

Telefon 351. vaskereskedése

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 25.

3117 14-10

Konyhaberendezési cikkek!

Hirdetések

a legolcsóbb árban vétetnek föl Gombos Ferencz „Lyceum” könyvnyomdájában Kolozsvárt, Egyetem-utca 7-ik szám alatt.